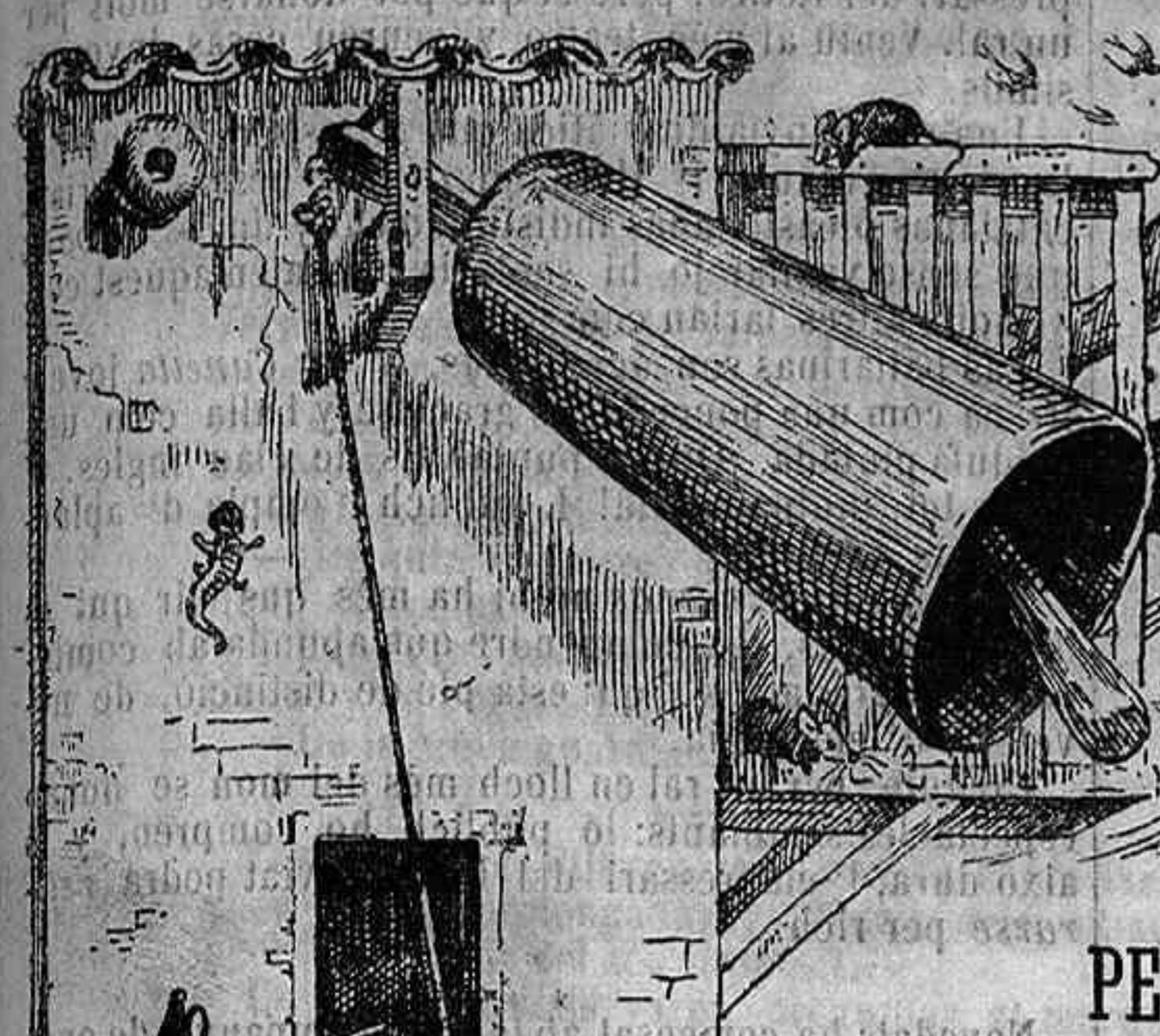

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

Y 'ls barcos de l' home d' Europa ván anarse'n cap
á las costas d' Africa.

Allá hi havia homes avesats al rigor del sol: la calor
era 'l seu element; la forsa 'l seu distintiu; la sumissió
'l seu caràcter. Pobre gent africana! Era inferior á la
d' Europa.

Ab aquests homes vá neixe la tracta, 'l comers de
carn humana.

Los pares se venian als fills; los principals de las
tribus als presoners de guerra; y sense aquests, los ne-
grers tenian prou manya per completar los seus car-
gaments encare que fos necessari valdre's de l' engan-
y y de la forsa. Collarets de vidres de colors, casacás
ab galons, armas de foc, pólvora, ayguardent y altres
fruslerías los hi servian de moneda per aquest tràfec.
La carn negra anava barata.

Y aixis, d' aquesta manera las colonias americanas
ván omplirse de treballadors y esclaus al mateix temps.
Per damunt de la seva esquena brunzia ab molta fre-
quència la tralla del majoral. La terra produgia fe-
cundisada ab lo suor dels negres; y 'l blanch no tenia
més feyna que recullir los fruits y manejar lo fuet. La
verge América que havia dat una paraula, la cumplia;
y si no s' entregava en cos y ànima á l' home d' Euro-
pa treballador, s' entregava al ménos al home d' Euro-
pa més espavilat que 'ls altres.

Se feya rich, y això bastava.

L' or y la plata d' América l' hi donavan tots los
goigs de la terra y fins l' hi obriren las portes del cel.

La religió feya 'ls ulls grossos davant de l' esclavitut,
y aquells missionistes que anavan á América á
convertir als indios, no s' recordavan de reptar als
blanxs per aquella flagrant perversió de las doctrinas
del Redemptor, que ab lo nom d' esclavitut s' ha con-
servat sigles y més sigles.

Era un joch de blanxs y negres, y 'ls blanxs guan-
yavan. Tothom apostava per ells, fins l' iglesia.

Alguns cops m' abismo ab aquell originalissim pen-
sament de 'n Bartrina, contingut en lo preciós vo-
lum titolat *Algo*. Encare qu' expressat allí en magni-
fics versos, com qu' en aquest moment no me 'n
recordo jo, tinch d' expressarlo en prosa.

—¿Qué hauria succehit, exclama l' autor de *Algo*,
si en lloch de ser nosaltres los que varem anar á des-
cubrir un Nou Mon, haguessin sigut los del Nou Mon
los qui 'ns haguessen vingut á descubrir á nosaltres.

Efectivament, tal vegada á horas d' are seriam tots
esclaus dels negres.

En aquestas cosas la gran qüestió es arribarhi primer.

Donchs, mirin, lectors caríssims; alló que pregunta-
va en Bartrina com una estranyesa, comensa á reali-
sarse. Los negres s' espavilan, y al últim s' han con-

vensut de que alló que nosaltres deyam de que eram
una rassa molt superior á totes las altres no es res més
que un rasgo d' orgull, y de presumpció; ó tal vegada
un desvari de la vellesa, perque hi ha que confessar
que la nostra rassa es ja vella y decaiguda.

Una república de negres, la república de Siberia, ja
fa algun temps que deixa la seva bandera per dedi-
carse á la cassa de blanxs.

Aquesta república de color de sutje té un represen-
tant a Barcelona encarregat de la tracta; hi ha de per-
mitj un marqués que com aquell capitá de la sarsuela
bufa *Las cent doncellas*, vol ser rey absolut de una illa,
y aprop d' aquest marqués hi ha jesuitas, trapenses,
cuputxins y tota mena de frares, segons diuhem, en-
carregats de civilizar á las tribus salvatges que domi-
nan l' illa, y de infundir resignació als pobres mansos
que caygan á la ratera.

Tot las nacions d' Europa s' han tret del damunt
aquest tràfec vergonyós, totes ménos Espanya. La
nostra es la nació que durant més temps ha dominat á
l' Amèrica; es la única qui encara sosté un resto d'
esclavitut, y com si això mateix fos un just motiu de
càstich, la nostra es l' única nació d' Europa que 's
mira ab indiferència com las nostras costas ab los seus
dipòsits d' emigrants y de contractats y ab los seus
exèrcits de ganxeros, se converteixen en una segona
edició de las costas de Guinea.

No hi ha més que una petita diferencia de color; los
esclaus d' allá eran negres, los de aquí son blanxs.

Es lo joch etern dels blanxs y 'ls negres, sols que
per are 'ls negres guanyan. Y algunas ordres religio-
sas apostan per ells.

Y no s' pensin, la carn humana vá bárata; més que
la de bou y la de moltó y si massa 'm fan dir, més que
la de crestat.

Se compran homes per un tres y no res.

A alguns no se 'ls paga més que ab una promesa.
«En arribant á Port Breton, los hi diuhem, vos donarem
una casa y algunas hectàrees de terreno. Una hectà-
rea de terreno, plantanthi café dona 1000 franchs de
productos líquits: aixis donchs, si 'n cultíveu 20 hectà-
rees, tindreu segurs 20 mil franchs ó sigan 4 mil du-
rets cada any. Alal... A embarcarse!..

Als altres los hi diuhem:—Venéuse lo que tinguéu,
vacas, caballs, la caseta, la vinya, 'ls mobiles, portéu-
nos los quartos y seréu accionistes de l' empresa. Lla-
vors si que ja no hi ha ningú que 'us empeli la basa.

N' hi ha que 's deixan comprar per la promesa de
deu ralets diaris que aixis que son á bordo 's conver-
teixen ab un plat de monjetas podridas y un tallet de
cansalada.

L' ignorància y la candidés del uns, l' afany de enri-
quirise dels altres y l' instint aventurer de molts fán que
que en plé sigle XIX, y en un país que 'ns tenim per
espavilats, siga possible la tracta de blanxs.

LOS BLANXS Y 'LS NEGRES.

Los raigs del sol de l' Amèrica son molt calurosos:
los blanxs temim la pell prima, y en aquells temps en
qu' era precis doblegar l' esquena sobre 'ls terrossos
per ferlos cubrir de flors y de frufts, no hi havia blanch
que s' hi exposés que no quedés més torrat que una
castanya dintre de la torradura.

Y encare sort que al igual de certas castanyas al
caliu, no explotes, reventantse en trenta mil micas!

No obstant, l' Amèrica estava descuberta, y la fortu-
na hi tenia l' niu.

Era l' Amèrica una terra verge, que tenia or y plata
en las entranyas y que duya un vestit de flors y d' es-
plèndida verdura. Pero la verge volia que 'l treball
hi fes l' amor.

—Treballa, l' hi deya al home d' Europa: treballa y
soch téva en cos y ànima.

L' home de Europa llavors ficantse la conciència á
la butxaca vá concebir una idea.

—L' indio amèrica, vá dirse, es á casa sèva, y si l'
amoixó voldrà ser més amo que jo. Ferli agafar gust
al treball es impossible; aixis donchs es precis exter-
minarlo, y buscar una rassa nova. Ella treballarà y jo
reculliré 'ls fruits qu' es lo que importa.

Això sí, tot se fa en nom de la religió, lo qual ja es un consol molt poderós.

Suposinse vostes que un dels barcos que s' preparan a marxar arriban a Port-Breton; que 'ls papús que habiten aquell país, al veure aquell bé de Déu de carn blanca 's confabulan, y 's dedican a cassar europeos; docls tingan entés qu' encare que un dia n' agafin un y 'l fassan al ast, y 'l endemà un' altre y 'l fassan a la grayella, y 'l altre dia un tercer y 'l coguin a la paterrallada, cap d' aquests tres ni dels altres que tingan la mateixa sort te d' apurarse. Mentre los papús l' estarán enllardant, no hi faltarà un missionista que l' absoluï de tot pecat, ab lo qual serà sempre més appetitos per los que se 'l cruspeixin.

Ja 'm sembla que veig al rey d' aquella terra, enviант un telegrama al marqués de Reys y dihentli:

«Gracias per l' últim envío: eran molt tendres. Si l' hi es possible, la próxima remesa pòsila en remull ab ayqua beneyta.»

P. DEL O.

JULIETA Y ROMEU.

QUADRO ROMÁNTICH.

Es una nit més negra que 'l porvenir d' un mestre d' estudi.

Lo cel sembla que per necessitat haja portat sos estels a treure tacas. Fá un fret que pella. No se sent més que la veu d' un sereno y encare fosca.

Los carrers semblan un teatro quan fan un' obra moral. No 's veu ningú.

Tocan las dotze a la Catedral. Altres rellotges segueixen tocant la dotzena de la nit. Los serenos cantan las horas que acaban de sentir. Lo silenci va durant.

Fins las moscas dormen. Toca un quart de una.

Se sent, de lluny, lo rumor d' unes botinas. S' acosta un bulto. Fá un xiulet de colomista. Los gats que pasturan pels racions, corran espantats. S' obra una porta ab molt misteri. Lo fulano del xiulet, se fica dins. Torna a tancarse la porta.

Toca la una. Se gira un ventet tant fi, que sembla que Sant Pere s' hagi deixat alguna porta oberta dalt del cel. Cauhen unes gotetas blanques com ralets. Neva. Fá tanta fredor com a l' estreno de un drama bunyol.

L' empedrat plé de neu sembla una nata del carrer de 'n Petritxol. L' ayqua no vol ser ménos que la neu. Se posa a ploure.

Lo sereno ja no canta fins l' endemà; son las quatre de cada rellotje (ménos del meu que me 'l neteja).

Se torna a obrir la porta aquella que ab tant misteri s' havia obert y tancat.

Surt aquell «quidam» donant lo bras a una fulana que ab vel fins als pèus, tremola com la fulla al arbre.

Obran un parayga més vermell qu' un quartó d' aixarop de rivas. Fan via cap al portal de San Antoni, tot rosegant un trós de xocolata crua. Ab la prontitud qu' arriba 'l pago d' un trimestre de lloguer de casa, arriban ells a Sans. Obran la porta d' una torre, s'fican dintre y tancan.

Allí era l' punt senyalat per parlar de la fujida a «lejanas playas».

Ella trobava reparo en fugir. Ell diu que saltaria a la seva paraula d' amor y demanda explicacions a sa «Julieta», preguntantli perque 's repensa. A lo qual contesta ella dihent:

—Que quan era petita recorda haver llegit en un llibre que dos que ván fugir, quan ván morirse no ván anar al cel.

Mentre sposava sas rahons, sos negres ulls semblavan dos cantirets de Villafranca que vessessin. Cada llàgrima era una dòssis de homeopatia. Jura no secundar l' idea de son estimat. Ofegada pèl plor, està la pobre com una criatura que anyora la vida. Es un quadro tan fort, que ni 'ls mamarratxos del Odeon. Tot son suspirs y llàgrimas.

Ell comença a enfadarse, dihent qu' ella es una ingrata, una falsa que no l' estima y que l' ha enganyat.

Tot fent un punt de galan d' aficionats, agafa lo bras de sa estimada y diu:

—Que havém de fer? Que pensas?

—Morir! ans que fugir. Al sentir tan grossa resolució, diu lo nou Romeu —Morir!

Precipitats se dirigeixen al bort hont hi havia un safreig plé d' ayqua de pluja, y s' hi tiran de cap. Ella s' tréu una agulla del monyo, la besa, 's dona una punxada en una vena, lo seu «Adam» fa 'l mateix y agafats, com gafet y gafeta, moren dessangrats en remull com lo bacallà!!!

EDUARD NOVELL.

LA POESIA.

Hi ha qui diu ab insistència, portat de estranya mania, que està avuy la poesia d' dies d' egle, etàvanes en la més gran decadència.

Fent en apoyo nota

que molt de lo que s' escriu, já be serio ja festiu, es prossich y xavacà.

Puig son molts los escritors que fuyen de lo elevat. Com si lo viure enterrat donguis ideas millors!

Mes, à fe la culpa no es de 'l que escriu, com hi ha qui 'n creu la culpa es sols com clà s' veu que 'l temps no dona per' més.

¿Qué pot dir sens apartarse de lo prosaich y vulgar l' escritor, si à son pesar à lo cert vol concretarse?

¿Qué de l' inocència humana poden cantar los poetas? si veuen las senyoretas que ballan l' americana.

¿Poden ensaixar l' amor? si troban un sentiment que avuy s' compra y s' ven y hasta s' illoga qu' es més fort.

¿Cantarán la pàtria acàs? vejen clar que tot abona que avuy la pàtria més bona es la panxa; l' estar gràs.

¿Pot cantar la fe l' poeta? si en mitj de nostre egoisme no 'n temí ni de baptisme per' no gastar la pesseta?

No hi ha més, tot ha canviat y 'l poeta com torrent té que seguir la corrent en que vā la societat.

Algun temps guerrers ardits portats per lo crit de guerra se feyan reys de la terra regantla ab sach de sos pits.

¿Qué s' pot cantar are que fassia resonar com à llavons las glòries de les accions?

¿Potser lo siti de Gracia!

Ans vestia lo soldat per' assistí a la batalla corassa y cota de malla, es dí un vestit arreglat.

Y d' eix modo quan volta lo poeta fent present com era un trajo lluent l' hi lluria la poesia.

Are à lo vulgar se cau si 's vol escriure à tals fins.

Ves qui canta ls borceguins y 'l capot de panyo blau!

Ans el peu de espessa reixa lo trovador affilit anava a la mitja nit à cantar d' amor la queixa.

De nit avuy sols lo cant s' ou ronch y descompassat de 'l sereno, acompañat de las claus de 'l vigilant.

Llavora entre murs alts, torres hi havia elevades qu' eran seguras moradas d' esforcats senyors feudals.

També torre avuy se diu d' una caseta à Sarrià, ahont molts per no gasta hi van a passar l' estiu.

Jochs olímpichs ans hi havian hont braus cavallers lluitavan de qui 'ls trovadors cantavan las victorias que obtenian.

Are si algun joch de 'l dia pretén cantar lo poeta sols pot cantar la ruleta la bolsa o la loteria.

Veji donchs qui queixa dona si 's pot dir res elevat, a dius d' una societat que de prosaica blossona.

D' aquella edat peregrina ja no 'n queda ni recort que calmant nostre dolor nos servís de medicina.

F. C. (PSEUDONIM)

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Ja ha comensat la batalla!

Vostes se recordan, al baixar del carril, ab un sach de nit à la mà, de que cinch, sis, set, vuit minyons se 'ls abalansan, los rodejan, los hi tancan lo pàs, y exclaman: —Senyor !vol que l' hi porti?

Donchs lo mateix succeix ab las empresas d' istiu. No es materialment que 'ls emperaris los hi digan: —Senyor !vol venir al meu teatro? Pero, si s' fa no fa, es una cosa semblant, perque entre ells hi ha la gran competència, y 'l gran rumbo per disputar-se 'l favor del públic.

Aquí l' únic sensible es que l' home no puga dividir-se en cinch trossos per complaire 'ls a tots.

Vá comensar lo Tivoli, com saben, ab lo teatro completament restaurat. Lo matrimoni civil vá ser un albat, yá morir al neixe.

No hi fa res, yá dir l' Ignaci, coloqué las decoracions del espectacle. De la terra al sol y endavant las aixas. Qui s' apura per tant poca cosa?

Y l' publich que l' any passat hi anava, aquest any hi torna, a admirar las maravellas de 'n Soler y Roy-rosa. Per un ral y mitj pot donarse més?

—No dich que puga donarse més, exclama l' impressari del Retiro; pero si que pot donarse molt en un ral. Veniu al meu teatro y veureu coses inverosímils.

Una companyia dramàtica que gira sobre 'ls dos pobles de 'n Tutau y l' Hernandez: tres pessas diàries, que sense vacilar jo hi sentaria plassa en aquest cos, y molts altres farian com jo.

Las bailarinas son agraciades, y la Canella jove y fresca com una ponceilla, es graciosa y balla com una baldufa pintada. Quina puntal! Es de clau anglesa. Y sobre tot, quina escola! L' publich l' ompla d' aplausos cada vespre.

El ramo de azucenes no hi ha més que dir qu' es de 'n Moragas, per comprender que abunda ab combinacions agradables y qu' està plé de distinció, de nobietat y d' elegància.

Creguin: per un ral en lloc més del mon se donan espectacles semblants: lo públich ho comprehèn, y si això dura, l' empressari del Retiro aviat podrà retirar-se per rich.

Novedats ha comensat ab la seva companyia de opera francesa. Les noces de Jeannette, La fille de Madame Angot y Le petit duo son las obras qu' hem vist. Lo dimerces varen fer Barbe bleu, pero nosaltres no varem poder anarhi, per allò que deyam de que un home no pot dividirse.

Mme. Luigini es una soprano de veu petita, pero de notable istil. Es ademés una actris consumada. Madame Kercy es una contralt de veu ben timbrada, y una artista intel·ligent. Paul Berard, premier comique, es un trunfo. M. Dekernel, primer tenor, se distingeix més pel sentiment y per la delicadesa que per l' extensió de la veu. En general, la companyia va agradar.

—Pero no n' hi ha prou, diu l' empressari: aquest any es precis entusiasmàr, y à corra-cuya ha enviat a buscar un altre director d' orquestra, y 's parla de la contracta de una de las donas que a París fan més rotllo en aquest gènere.

Los bufos, al Espanyol, també han comensat la seva campanya, haventnos ofert com a primera novedat la sarsuela d' espectacle «El siglo que viene.» La lletra es de 'n Ramos Carrion y en Coello més que una acció que sobresurti per la novedat y per l' interès, es un pomet de xistes y agudesas que à la veritat agradan y fan riure. La música de 'n Fernandez Caballero es fàcil y graciosa y algunas pessas aviat se cantaran pel carrer.

Aquest es lo millor elogi que podem ferne: 'ls homes celebres aviat ván per las capsas de mistos; la música agradable, s' enganxa al oido y 's popularisa.

Lo decorat es bastant pobret, partint del principi de que 'ls barcelonins estém molt ben avesats. No obstant, alguna decoració com la de la Porta del Sol va agradar al públich.

No direi jo que aquesta obra arribi fins al sigele que ve, pero si que durarà bastant temps, y farà forrolla.

—Y que diré del Circo eqüestre?

La setmana passada vaig parlarlos de varias novedats: dels Viviani, dels Cinquevalli etc. etc.

Aquesta setmana dech fer menció de las seyyoras Liria y Cardoni que ván passar la maroma ab mola seguretat.

—Caurán y hi haurà alguna desgracia, deya un espectador.

—Si à cas la desgracia serà aquí baix, l' hi responnia un altre.

—Perquè?

—Que no véus que son tant macas... Per últim en Chiesi y l' Alegría, per sostenir-se en mitj de aquest mar agitad de competència, han fet un vall y tot y aquest vall y tot es la presentació del Coronel Boone y 'ls seus lleons.

Jo no hi vist res més terrible que aquest espectacle. Un home que juga ab las fieras, que 'ls fica 'l cap dintre de la gola, y que després las irrita impuniment a fuetades y fins à tiros si convé, es una cosa que s' posar la pell de gallina.

—Y no obstant, exclamava un casat: à un domador tant seré y tant valent jo 'l porto ab la meva sogra, y m' hi jugo 'l cap que no s' atreveix a signarla ab lo dit. Ay pobre d' ell! Ja estava ben fresch. Fora capassa de devorarlo.

N. N. N.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS DE HOMMES CÉLEBRES.

En la que vaig a contarlos a continuació no hi ha cap xiste; no hi ha mes que un fel senzill, del que avuy dia encare, després de uns 80 anys, ne depen la sort de la Fransa.

Era una criatureta que estava à dida en un poblet de fora, y un dia la dida que anava à ciutat à dalt de un burro al véurela adormida, va ficarla dintre del sanatxo de la sàrria.

Al arribar à la caseta de consums, lo burot ab l' espasí anava à punxar la sàrria. La dida va donar un crit desgarrador y l' burot va detenirse. La criatura estava salvada.

Aquella pobre criatura era M. Thiers, lo fundador, pot dirse, de la tercera República francesa.

Un tal Rabusson, cunyat del celebre pintor Horaci Vernet, era al temps del imperi subtilent de un regiment de línia. Al passar revista l' Emperador va caurel i sombrero, y Rabusson va cullirlo, entregantli ab molta cortesia.

—Gracias, capitá, va dirli l' emperador.

—¿De quin regiment? preguntá ab molta sanch freida l' interpelat.

Y Napoleón, adonantse de la equivocació que havia tingut y no volentse contradir, contestá.

—De la meva guardia:

Los francesos sitiavan la plassa de Gibraltar, y en vista de la prolongada resistència dels sitiats ván accordar desistir del seu propòsit.

Un dia d' aquells varen preguntar al marqués de Bievre:

—Qué tal? Com marxa l' siti de Gibraltar?

—Molt millor, va respondre: per are ja comensa a aixecarse.

Lo poeta castellà Joan Nicasí Gallego era un home existós. Un dia va presentarseli un poeta principiant, carregat de pretensions, demanantli que l' hi dispensés lo favor d' escoltar la lectura de un parell de sonetos y de dirli després quin era l' millor.

Terminada la lectura del primer, Gallego exclamá:

—No llegeixi més; es millor l' altre.

—Pero... si no l' ha llegit ¿cómo pot saberho?

—¿Gom puch saberho diu? Molt senzillament. Es millor l' altre porque pitjor que aquest que acaba de llegirmee, es impossible.

ESQUELLOTS.

Concordancias religiosas:

1.º Sobre litúrgia:

La congregació de ritos, ván dir los obrers de Santa Maria, ordena que la canalla no puga anar a las professions disfressada de sants, àngels y verges.

Y casi totas las demés parroquias que varen fer professió admetian la quitxalla disfressada.

2.º Concordancia atmosférica.

Dijous de la setmana passada estaven anunciadas dues professors, la del Carme y la del Ensanche.

La del Ensanche va suspéndre's, segons ván dir, à causa del mal temps.

Y la del Carme, à pesar del temps va sortir, recorrent los principals carrers del antic districte tercer de Barcelona.

¿Cóm es possible que certas cosas vajan bé, si ni siquiera l' encarregats están conformes ab las indicacions del baròmetro?

La vista de la Gaceta de Catalunya que s' ha de celebrar demà dissapte à l' Audiencia, tindrà lloc à porta tancada.

Pobre periódich!

Després de denunciarlo.... l' hi tneuen la vista.

Dilluns lo públich de Barcelona va protestar contra l' explotació del home que va involucrada ab l' empresa católica-apostólica romana colonisadora de Port-Bretón.

Alguns periodistes de la localitat units ab dos corresponents de periódichs italiàs y l' digne vice-president de la societat de beneficència italiana, ván concebir la idea de donar una funció à benefici dels italiàs enganyats pels ganxeros del Marqués de Rives. Los señors Alegria y Chiesi ván oferir lo Circo Equestre y la companyia; lo respectable cònsul de la nació italiana va admetre la presidència, y la funció va ferse, y la protesta del públich va quedar plenament testimoniada ab una numerosa concurrencia qu' omplia l' Circo.

Un detall: lo marqués de Rives y l' s' seus ganxeros ván escriure un remitit, dihent que no hi havia necessitat de tal benefici, perque ells estaven disposats à tornar al seu país als contractats que s' arrepintissen.

Al mateix temps tres o quatre infelissos se presentaven à la comissió organitzadora del benefici, implorant la seva ajuda.

Y l' Brusi fentse càrrec de lo primer y no de lo se-

gon, exclamava: «Segons sembla serà un benefici sense beneficiats.»

Aquesta vegada també va cumplirse la costum. Tot lo que defensa l' Brusi surt al revés. Lo tiro l' dilluns va sortirli per la culata.

Un jove s' está fumant tranquilament un puro del estanch. Tot d' un plegat percibeix una gran flamada, acompañada d' un estrépit regular, y l' puro se li esbotza per tots costats.

No es estrany: dintre del puro hi havia un canonet de pòlvora.

Aquest es ja l' extrem de la bona administració espanyola.

En cap més país del mon se gasta aquest genero, que podria titularse: «Puros barrinades, al us dels espanyols suicidas.»

Quan passin pèl carrer de Fernando, fixiense ab los aparadors dels antichs y coneguts fotògrafs «Moliné y Albareda» establerts en la cantonada del carrer d' Arolas.

Entre altres hi veurán un gran retrato del general Blanco qu' es una de las obres millors en lo seu genero que s' han fet à Barcelona.

Los ganxeros del marqués de Rives ja no solament tiran l' am à la gent granada, sino que també s' dedican à ensarronar criatures. Lo dimars un aprenent de fornè ab una mica més cau à la trampa.

—No hi ha autoritats? Donchs aquí tenen una ocasió de lluirse.

Ha mort lo Sr. Sainz y Jurado, apoderat desde fa molts anys de la casa Bussanya y C. d' aquesta plassa.

Era un home simpàtic y generós, de tal manera que vaig à referir un rasgo.

Passaya llavors de las inundacions de Murcia, la qüestació de la premsa y l' s' estudians per davant de casa seva. Un dels postulants l' hi presenta l' platet, y l' Sr. Sainz entregantli una clau l' hi diu:

—Aqui té la clau de la caixa. Vostè mateix obrila y prenga lo que vulga.

L' estudiant va contentar-se ab una moneda de cinc duros.

La Moda elegant ilustrada, ha donat un figurí representant à una senyoreta víctima de un atac de nervis y vestint una elegantissima bata.

Fins are teniam trages, sombreros y adornos per carrer, per passeig, visitas y teatros.

No n' hi havia prou; y are surten las batas que han de dur las senyoras per estar ben interessants lo dia que hajan de tenir un atac de nervis.

A Madrid s' han repartit ja l' s' premis de la Societat protectora dels animals. Los animals no n' han guanyat cap; tots los premis los han obtingut los duenys.

Ni siquiera un d' aquells gats que no esgarrapan, ni un d' aquells gossos que no mossegan: res per ells, tots pels homes.

—Egoïstas!

Recullit al carrer:

—No l' hi dono una plantofada perque ho tinchi prohibit.

—Perqué no la dona, màco?

—Ja l' hi he dit: perque soch de la Societat protectora dels animals.

QUÈNTOS.

Un inquilino no pot pagar lo lloguer de la botiga y s' excusa dihent:

—En los temps que corrén are, ja u'veu vostè mateix: los negocis estan mals, y per un home honrat que no vulga fer porquerias, es molt difícil guanyar-se la vida.

Resposta del propietari:

—Ja veurà, jo no m' entench de rahons; si vostè vol, siga menos honrat; pero pagui l' lloguer.

—M' han dit senyora; exclamava un jove que vostè havia dit que jo no tenia una gota de talent.

—No es cert això, respon la senyora; tant no es cert, que jo l' hi puch jurar que aquesta es la primera vegada que sento à parlar del talent de vostè.

Un músich havia escrit una americana molt curta y preguntava à un amich:

—¿Que n' diu, de la meva americana?

—Home, l' hi responia: molta escassés de roba...

Si sembla un jech!

Prech que dirigia à Déu Nostre Senyor un home molt ambiciós:

—Déu meu, exclamava: no vull ser importú, y per consegüent no us demano pas que m' dongueu una fortuna; diguem no mes ahont es, y no tingueu por; jo mateix me la pendré.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

A veure si m' endevinas:
ma prima dos per las donas;
quan hu tres dich cosas bonas
y segú que no hi atinas.
De doble hu las criaturas
y l' total à Atarazanas
Encara no? o no 'n tens ganas
o 't dich que per poch t' apuras.

CAMPANER.

II.

Com que t' eun gros capital
la tres dos vol fè estudiá
al seu noy gran per total;
mes com es tan animal
crech que prima ho logrará.

UN TAPÉ Y F. DE T.

MUDANSA.

Tot tot y ab quin triploch
està posat en Narcís;
à tothom total y axis
se desferà com la tot
lo tot mas de Gabarris.

BLEDAS Y C.

SINONIMIA.

Perque vaig girar del tot
lo pantalon d' en Pascual,
molt enfadat lo ricot
me va donar un total.

TRENCA-CLOSCAS.

Con gela

Ab aquestas paraules formar lo nom d' un poble de Catalunya.

JAUMET DE SABADELL.

COMBINACIÓ NUMERICA.

Sustituir los punts ab números que multiplicats vertical, horizontal y diagonalment donguen un total de 945.

COLYFLOR.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6.—Nom d' una ciutat.
3 6 5 2 1.—Nom d' una comarca de Catalunya.
3 4 5 6.—Ho es Madrid.
1 2 3 6.—Un fruit.
2 3 6.—Una dona.
3 2 5.—Lo meu avi.

B. C. Y F.

GEROGLIFICH.

Agost

O O O O

U T

Noya

Tu, tu, Tu, tu

BROUIL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.—Mirada.
2. IDEM 2.—Vellot.
3. MUDANSA.—Mina, fina, Xina.
4. SINONIMIA.—Burro
5. TRENCA-CLOSCAS.—Vilassà de Mar.
6. CONVERSA.—Maria.
7. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Carniceria.
8. GEROGLIFICH.—Per molt pa may es mal any.

LA GRAN ENSARRONADA DEL SIGLE.

Al veure aquesta inhumana
explotació sense mida,
fà qu' exclamé desseguida:
—Verge Santa, y quanta llana!....